

مشرق افق

۱۳۲۶

در سعادته یکی پوسته خانه قارشوسنده
دائرة مخصوصه در

محل اداره:

مسلکیزه موافق آثار جدید مع المنزیه قبول اولتور
درج ایدیلین آثار اعاده اولتور
انظار:

دین، فلسفه، ادبیات، حقوق و علوم دین باحث هفته لق رساله در

مؤسسلری: ابوالعلا زین العابدین - ح. اشرف ادیب

در سعادته نسخه سی ۵۰ پاره در

تاریخ تأسیسی:
۱۱ محوز ۳۲۴

قبریلده دن مقوا بورو ایله کوندریلیرسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر.

در سعادته	سفالکی	الق ایلمی
ولایانده	۶۰	۳۰
ممالک اجنبیه ده	۹۰	۵۰
	۹۰	۵۰ غروشدر

در سعادته پوسته ایله کوندریلیرسه ولایات بدلی اخذ اولنور.

عدد: ۱۸

۳۲۶ ذی القعدة ۳۰ پنجشنبه ۱۱ کانون اول ۳۲۴

برنجی سنه

سلامه قادی

اوره ارمی نصل

قادیلرک حالنی اصلاح ایچون هانکی طرز تربیه دهها موافقدیر؟

بز قادین مسئله سنی بوکتابمزد علی بر صورتده تحلیل ایتدک ؛ موضوعی هرجهتندن صاعلام بر نظر علم ایله معاینه ایدرک حالک ماهیتی لایقینه اوکرنده میداندکی قاریشقلرک ازاله سی ایچون قواعد حکمیه اوزرینه مؤسس برتذیبیدن باشقه برشیته احتیاج اولدیغنی یقیناً اکلاذق . شیدی بزه واجب اولان علم اجتماع الہی مؤسسی بولنان جناب پیغمبرک (طلب العلم فریضه علی کل مسلم و مسلمة) صورتده کی دستور قویته توفیق حرکت ایدرک قادیلرک تهذیبی ایچون اک طوغری ، اک صاعلام بر اصول آرمقدر . بونکله برابر بواصول صحیح تربیه بی هانکی قومده بولورسوق بوللم در حال آلفدن ، حتی اوقوم امور دین و دنیاچه بزه مخالفده اولسه . حکمت الہیه تر جان اولان شارع حکیمک (خذ الحکمة ولا یضربک من حیث وعاہ خرجت) طرزنده کی فرمان قطع یسنه امثالاً او اصولی تقلیددن کری طور ماملی یز . لکن دیگر طرفندن پیغمبرک بواصر صریحنه استناد ایدرک آله جفیز شیلری مسبار عقل و حکمتله قمرینه وارنجیه قدر کوزلجه یوقلامدن آلاملی ، (المؤمن کیس فطن حذر) حدیث علویسنده مشعل هدایت بیللی یز .

بز مال غنیمت اولان حکمتی هانکی ملتک الله کوررسدک کوردم در حال آلیز ، علی الرأس والین قبول ایدرز . زیرا (الحکمة ضالة المؤمن یاخذها انی وجدها) بوله مادینمز صورتده اوزرغزه واجب اولان حرکت فطرت و فضیلتیه مطابق یکی بر اسلوب اختراعی ایچون اعمال فکر اتمک ، کال مرحتیله قلبزه اک طوغری طریق الهام بیورمسنی جناب حقندن تمنی ایله مکدر . چونکه الله ذوالجلال حقیقت اوغورنده کی مجاهداتمکز هدر اولماسندن بزی صیانت ایدرک (والذین جاهدوا فینا لنهیدنهم سبلنا وان الله مع المحسنین) بشارت لاهوتیسیله هدایت وعد بیورمشدرکه اونک وعدی شایبه خلفدن مزهدر ، حقدر .

بن ایسه کورویورم که بوتون اقوام مترقیه نک اتخاذ ایتدکری متنوع تربیه و تعلیم اصولارنی تدقیق وانتقاد بزم ایچون اوقدر بویوک بر یورغونلنی استلزام ایتیه جک . زیرا اولرک قادیلری تهذیب خصوصنده طوطدقلری طریقلرک باشلرینه برحق فلاحلر کتیردیکنی ، بناء علیه غایت بویوک برتعبدله محتاج اولدیغنی کندی عقللری اقرار ایدور . او حالده بونلری تقلید عفوی ناقابل برتدبیرسزلک ، دهها طوغریسی عقلک ابدیاً قبول ایتیه جکی بر حرکت اولور . زیرا ارباب تجربه نک سوزینی دیکله مه مک پنجه مصائبه تسلیم نفسدن باشقه برشی دکدر . شیدی غربده موجود اولان طرائق تربیه نک صوک درجهده مضر اولدیغنی ، قادیلرک فطرتنه قطعاً مطابق اولدیغنی اثبات ایچون عمران و مدنیته اک ایلریده بولنان امتلری انتخاب ایدم ؛ صوکره مسئله بی اولرک — حیت ملیه اعتباریله اقران فضیلت و عرفانلری آرسنده تمایز

ایتمش اولمزنده اختلاف ایدن یکی کشی بیله بولنمیان — اعالم علمالرینه صورده لم ؛ بوتون ملترجه طائمش اولان ، خصوصیه فرانسده کسهجه مقام فضیلتی مجهول اولمیان اجتماعی شهر فیلسوف (ژول سیون) دیورکه : « خلق ۱۸۴۸ ده قادیلرک تربیه و تهذیبنه اعتنا ایدلمدیکندن شکایت ایدیدوردی . بوکون ایسه بالعکس اوتهدبیک حد افراطه وارمش اولمسندن مشتکی بولونیور . اوت ، بزه شبه ایتدیورزکه تفریطدن قور تولمرق مدهش بر افراطه دوشدک . »

صوکره ، قادینی ارکاک حالنه کتیرن بوطرز تعلیمک نتایج مضره سنی استطراد قیلقی بیان ایدیدورده اولانجه سسیله « قادین قادین اولهرق قالمیدر . » دییه باغیر یور . دهها صوکرده یوقاریکی فصللرمزده نقل ایتدیکنم وجهله عالیه لری مضاب ایدن فساد احوالی صایوب دوکیور . ایشته بوسوزلر فرانسز قیزلرینک اصول تربیه سنه عاقدیر .

انکلیزلره کلنجه ، تربیه بنات خصوصنده بونلرکده طوطدقلری مسلکک موافق اولدیغنه (سامویل سمالیس) ک (اخلاق) نده مندرج شوسوزلرینی اشهاد ایدرز : « اسکی رومالیر زماننده عالیه صاحبه سی اولان محترم بر قادینک اک بویوک مدار مدوحیتی اوله بیله جک حالی اونده اوطوره رق بزطوقومقله اشتغالی ایدی . زمانمزدده دینورکه قادینه کییادن بیلمسی لازم اولان شی حال غلیانده کی تجربه نک محافظه سی ، جغرافیادن ایسه اونده کی تجربه نک موقعیدر . حتی قادیلره مقابل اولان (بایرون) بیله کتبخانه لرنده انجیلندن ، یک کتابلرندن باشقه کتاب بولنامسنه طرفدار اولدیغنی اعتراف ایتشدر . معافییه بورای قادیلرک اخلاق و تربیه لرینه نسبتله صوک درجهده طار و غیر معقولدر . بر طرفدن بویله . دیگر طرفدن ایسه بوکا مضاد اولان رای — که بوکون پک شیوع بولمشدر — برنوع جنوندن معدود اولدیغنی کبی نظام طبیعتده مطابق کلمه من ، زیرا بوفکره نظراً قادین امکان مساعدته ایتدیکی قدر ارککله مساوی اوله جق صورتده تهذیب ایدیله جک ؛ آره لرنده جنسیتدن باشقه فرق قالمایه جق . یعنی قادین حقوقده ، آرای سیاسییه ده ارککله براوله جق ، حیات خارجیه معرکه لرنده ، نفوذ ، جاء ، منصب ، ثروت ولوله لرنده اونکله مزاحمه ایدیه جک . »

شیدی بزه آمریقاییلر قالیورکه بونلرک اسلوب تعلیملرینکده یولده اولدیغنی « مستر لوسن » ک شهادتیله ثابتدر . بوذات (رووو) ده قیزلره مخصوص اولان مکتبلرک حالنی اوزون اوزادییه تفصیلدن صوکره دیورکه : « لکن بومکتبلرک طبییه یاخود معلمه اولاق ، ایلریده معلوماتلرینی توسیع ایله اویوزدن کچنمک ایستیدن قیزلر ایچون آچیلش اولدیغنی کورولیور . بونک ایچون تهذیب جهتی پک ضعیفدر [قادیلره وقادینلرغه خاص اولان تهذیب] لکن تدریسات پک یولنده در . طالباته علوم طبیعیه و ریاضیه نک دقائقی کوستریلیور . بونکله برابر علومده تمیز ایدن ، مکتبک پروغرای داخلنده کی مواد فیهده رسوخ کوسترین برقیزک امور بیتیه نک اک بسیطنده بیله صوک درجهده جاهل ، بی وقوف اولدیغنی کورولیور . »

ایشته بونلر بالذات خانه صاحبلرینک سوزیدر . یابزهانکی دلیلله استناداً بونلری تکذیب ایدرده باشقه لرینه طوغریدر ، دیرز ؟ بناء

علیه آرتق اواکی فکریمزده ثبات ایدرک ، مسلمانلرک تهذیب نسوان امر مهمنده غریبه جاری اولان اصولاردن ولو هانکی برینه اتباع ایتملرینی توصیهده بولنهمایز ، مکرکه بوتون بوسوزلری یابانه آتلم ، انتقاد ایلدیکمز اسالیب تربیهده اعتراض ایدنلری — سرفرازان امتدزده اولسه — جهل ایله ، سوء نیت ایله اتهام ایدلم . یوق ، اگر بوجت کوزیمزدها خوش کورونیورسه بویوریکز ایستدیکمزی تقلیدایدلم ، ایستدیکمزه بکزهیدلم ! اوایله دکلده میل حقیقت بزی بوکی علی العمیا حرکاتدن حمایه ایدمجهکسه اوزمان غربک حالندن عبرت آلملی ، باشلرینه بوفالقلری کترین اسبابی کندیگمزدن اوزاق بولوندرملی بزم ، ناکه اونلره همحال اولهرق صوکره (ژول سیمون)ک دیدیکی کبی : « بزمانلر تعلیمده تقریبطدن مشتکی ایدک ، شمدیده افراطدن شکایت ایدیورز . » دعیهلم .

محمد عا کف

مُواعِظَاتُ

مقرری : مناستری اسماعیل حق
محرری : سیروزل ح . اشرف ادیب

درس : ۵۱ — ۲۶ ایلول ۲۲۴

خیارامتک غیرتلیله . خیارات ... که افراد جمعیت ، یعنی اردو ، اردوده کی بیوک ضابطلر وخیل زمان اوروپاده طولاشان حیثی ذاتلر . افندی ! هانی چوغنی بیکمزمسکز ، اشته اودوات محترمدنک سنه لرحه غیرت و همیله بوسعادی کورمک نصیب اولدی . واقعا بعض جاهلکلی واری . لکن هانکیمزک شریعتهمه تمامیله اتباعی وار ؟ اک بیوک علمامزک سکوتی اک بیوک قباحته در . هر شینه : « پکی ، پکی » دیه بیکلرحه کتاب حمام کلخنلرنده یاماردی . تربته معارفک ، اومقتل عرفانک یاننده کی جامده یاقیلان کتابلرک حد و حسابی یوقدر . تا آسمانه قدر یوکسه لهن اودومانلر استانبولک آفاقنی صاردینی زمان بتون استانبول خلقی ، بوتون دعوای دیانت ایدن ذوات کوزلرینی کاشاندلره ، سرایلره نصب ایتمشدی . هیچ بر حیثی ذات کورلمدی که اورتهیه چیقوبده :

— نه در بویایدیمکز ، ای ظالملر ؟ دیسون . نه طورورسکز ای مسلمانلر ؟ دین باطیور . علم و عرفانلر دومانلره منقلب اولهرق سمالره یوکسه لیور . آیتلر خونین قلملره چزیلیور . یورکارمن یاندی . نه طورییورسکز ای مسلمانلر ؟

دیه اورتهیه چقه جق بر ذات کوره مدک . هرکس : — بکاتعاقی یوق ، دیه یان چزیور ، برچوغنی ده خفیه لک قووالاردی . اوایله دکلدی ؟ بو حاللر هرکسک معلومی ایکن شمدی بتون اومسکین مسکین سرای همایون اتکلرنده سورون کلاب دنائت بوکون دینک حامیلری (۱) (۱) (۱) اولدی . خلقی افساد ایچون دین نقابی آلتنده تلقیناته باشلادیلر .

— شوشویه اولیور ، بو بویه دیور . یوق بیلهم فلان فسنی چیقاره رق رسمنی آلدیریور ...

دیه یانیق یورکلیر ، مشعاعه حرینله جکرلری قاورولان جبارله استبداد اورتهیه چیقیدیلر . مقصدلری افساد . عوامی قانیدیره جقلرده بر فساد چیقاره جقلر . یوق اوایله بدلا شمدی . آرتق اودورلر بمنایه الله سبحان کلدی ، کچدی . اونلره اتباع ایدمجهک آدملرده ذاتا نشانلی در . اونلری تفریق قولایدلر . کوکسلرنده ، آللرنده نشانله ملعت ، نشانله ظام وعدوان منقوش در . احرار امتی ، احرارز انتباه ایلمین افراد امتی بو ثلاو ارباب خذلان تدهیش ایدمزمز . آرتق امیدنی کسسون اولی الاستبداد . نه اولدی ای شاشقین ؟ بر آدم باشندن فسنی چیقاره رق رسم آلدیرمقله نهدن دین بانسون ؟ بویه یایمق کناه ایدمده صغار دندر . کافر می اولدی ؟ حق کناه کبائرده ایشلسه همان کفریندی حکم اولنور ؟ ... بر آدم باشندن فسنی چیقاره رق رسمنی آلدیرمش ، دین اسلام نقطه نظرندن برکناه صغیری ایشلش . کافر می اولدی ؟ هر نه مقصدله اولورسه اولسون . اما کافره بکزمک مقصدیله اولورسه او باشقه . فقط بوطاقم ذواته نصل بویه سوء ظن ایدیلر ، نصل انسان بوکا جسارت ایدر ؟ مملکت مملکت سورونیور . سنه لرحه اوراده طورییور . میلیونلره پاره تکلیف اولنور ، قبول ایتمز . بویه لری وار ایچلرنده . قطعیاً بیلورم که بعضلرینه بیکلرحه ایرا تکلیف اولندی ، قبول ایتمدیلر ، آیاقلریله ایتمدیلر . اوایله حایجناب ذوات . احمد رضا بکه س فیرلر واسطه سیله ، اربابندن ایشتم ، بیلم قاج بیک لیرالق چک ویردجک اولدیلر ، قبول ایتمدی .

— بن یینرا کک یرم ، بو رذاتی قبول ایتمز ، دیدی ، ملنک رفاه و سعادته چالیشان بو وجود کندی مساعیسیله ، ناموس و جدیتیه معیشتنی تدارک ایدر . میلیونلرحه بیچاره لک یازین قیزغین کوشلر آلتنده دوکدکلی ترلردن ، قیشین خرچین روزکارلر آلتنده ساعتلرحه تتریدرک ، چالیشهرق وجوده کتیردکلی اوپاره لر ، قرق پاره لرلرلر تشکیل ایدن اوبیکلر جدیلرلرک هر جزئی بر آتشپاره در . قبول ایدمزم ، بو تکلیف بنی تتره تیور . بن ، « ملنک سائل جباری » دکل . بتون او ثروتلر ، احتشاملر ، دبدبیلر سزک اولسون . بنم شو کهنه اوطقم ، فقط جید قلم . . . بنم شو اکک پدیرم ، فقط آلمک تريله قازانمقدن متولد استراحت بلم . . . بنم شو دبدبیه سز ، احتشام سز حیاتم ، فقط ناموسکار وجدانم بکا یتر . هرشی هرشی سزک اولسون . . .

بویه جواب ویردی اوا حایجناب ذات . افندیلر ! اونلر بیوک آدملر ، حیثی ذاتلر . رمضانده پارسده اوروج طوتدینی قسمله سولیدیلر . بنم صوک درجه ابن واعقادم اولان بر ذات بکا عینله سولیدی : احمد رضا بک پارسده اوروجی برکون بوزمدی . بو ذات بو آدر شناس ذات حقنده بیله زباندرازا ایدنلر اولور . فقط مقصدلری اکلا شلدی . ظالملر ، فاجرلر ، فاسدلر الله فرصت ویرمیور . نجم سعادت بوملند طلوع ایتمدی . الله بو محترم جمعی ، الی یوم القیام پایدار ایتسون . آمین ! واقعا ایچلرنده کناه کارلرده بولنور . بلکه ده اعتقاد سزقلر وار . بر حدیث شریفده [ان الله یؤید هذا الدین بالرجل الفاجر] بیورلمشدر . یعنی الله تالی دیلرسه اک فاجر بر آدمله دینی تأیید ایدر . دینه خدمت ایدنلر ، دینک اکابرندن اولمق لازم دکل . لکن عاقبتی مطاعه ا خبر اولور . ایشلیدیکی وقت بلکه لایق دکلدر . بونجه افراد معصومدنک